

ਸੰਗੀਤ (ਤਬਲਾ)

ਸਮਾਂ : ਲਿਖਤੀ 2¹/₂ ਘੰਟੇ

ਕਿਰਿਆਤਮਕ : 20 ਮਿੰਟ

ਲਿਖਤੀ : 30 ਅੰਕ

ਕਿਰਿਆਤਮਕ : 40 ਅੰਕ

ਸੀ.ਸੀ.ਈ. : 10 ਅੰਕ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 80

ਪਰਚਾ ਏ-ਲਿਖਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 14 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ III ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਗ-I ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੇ 8 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ (Objective type) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। $8 \times 1 = 8$

ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ 4 ਸੰਖੇਪਾਤਮਕ (short answer type) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 10-15 ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। $4 \times 3 = 12$

ਭਾਗ-III ਵਿੱਚ 2 ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ (Essay type) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਭਾਗ 'ਉ' ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਭਾਗ 'ਅ' ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। $5 \times 2 = 10$

ਪਰਚਾ (ਬੀ)

ਸਮੇਸਟਰ-I

ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਭਾਗ (ਤਬਲਾ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਵਿੱਚ 9 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਿਖਤੀ ਪਰਚੇ ਦੇ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਲਗੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈਆਂ ਸਹਿਤ ਵਾਦਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 6 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਅੰਕ 10 ਹੋਣਗੇ।
2. ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲਗੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈਆਂ ਸਹਿਤ ਵਾਦਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਅੰਕ 10 ਹੋਣਗੇ।
3. ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਕਾਇਦਿਆਂ ਪਲਟਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈਆਂ ਸਹਿਤ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਅੰਕ 10 ਹੋਣਗੇ।

4. ਦਿੱਤੇ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 2 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਅੰਕ 5 ਹੋਣਗੇ।
5. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਾਇਨ/ਵਾਦਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਕਰਨੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਅੰਕ 5 ਹੋਣਗੇ।

ਸਮੇਸਟਰ - I

ਲਿਖਤੀ

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ :
  - (ੳ) ਸੰਗੀਤ, ਲੈਅ, ਮਾਤਰਾ, ਤਾਲ, ਵਿਭਾਗ, ਸਮ, ਤਾਲੀ, ਖਾਲੀ, ਲੱਗੀ, ਤਿਹਾਈ, ਪੜ੍ਹੰਤ, ਠੇਕਾ।
  - (ਅ) ਲੈਅ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ : ਵਿਲੰਬਤ, ਮੱਧ, ਦਰੁੱਤ
  - (ੲ) ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਔਗੁਣ
  - (ਸ) ਤਬਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
  - (ਹ) ਜੀਵਨੀ - ਉਸਤਾਦ ਮਲੰਗ ਖਾਂ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ

ਭਾਗ (ਅ)

1. ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾ (ਕਹਿਰਵਾ, ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨਤਾਲ) ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
2. ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾ (ਕਹਿਰਵਾ, ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨਤਾਲ) ਦੀ ਇਕਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਸਹਿਤ ਤਾਲ ਲਿਪੀ

ਪ੍ਰਯੋਗੀ

- (ੳ) ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਸਹਿਤ ਵਜਾਉਣਾ
- (ਅ) ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਾ ਦੋ-ਦੋ ਲਗੀਆਂ ਤਿਹਾਈ ਸਹਿਤ ਵਾਦਨ
- (ੲ) ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹੰਤ

ਸਮੇਸਟਰ-II

ਸਮਾਂ : ਲਿਖਤੀ 3 ਘੰਟੇ

ਕਿਰਿਆਤਮਕ : 20 ਮਿੰਟ

ਲਿਖਤੀ :40 ਅੰਕ

ਕਿਰਿਆਤਮਕ : 60 ਅੰਕ

ਸੀ ਸੀ ਈ . : 20 ਅੰਕ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ :120

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 18 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ III ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰਚਾ ਏ - ਲਿਖਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

ਭਾਗ-I ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੇ 10 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ (Objective type) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

10×1=10

ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ 6 ਸੰਖੇਪਾਤਮਕ (short answer type) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 10-15 ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। $6 \times 3 = 18$

ਭਾਗ-III ਵਿੱਚ 2 ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ (Essay type) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6-6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ' ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਭਾਗ 'ਅ' ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। $6 \times 2 = 12$

ਸਮੇਸਟਰ-II

ਲਿਖਤੀ

ਭਾਗ (ੳ)

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ :
  - (ੳ) ਤਬਲੇ ਦੇ ਵਰਣ
  - (ਅ) ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਔਗੁਣ
  - (ੲ) ਵਿਸ਼ਣੂ ਨਰਾਇਣ ਭਾਤਖੰਡੇ ਦੀ ਤਾਲ ਲਿਪੀ
  - (ਸ) ਤਬਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
  - (ਹ) ਜੀਵਨੀ : ਉਸਤਾਦ ਅਯੋਧਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਖਾਵਜੀ

ਭਾਗ (ਅ)

3. ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਗੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਬੱਧ ਕਰਨਾ।
4. ਤਿੰਨਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਇਦਾ, ਪਲਟੇ, ਤਿਹਾਈ ਅਤੇ ਟੁਕੜੇ ਲਿਪੀ ਬੱਧ ਕਰਨਾ

ਪ੍ਰਯੋਗੀ

- (ੳ) ਕਹਿਰਵਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੱਣ ਸਹਿਤ ਵਜਾਉਣਾ
- (ਅ) ਕਹਿਰਵਾ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਲਗੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈ ਸਹਿਤ ਵਜਾਉਣਾ
- (ੲ) ਕਹਿਰਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੱਣ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹਤ
- (ਸ) ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਾਇਦਾ, ਦੋ ਪਲਟੇ, ਤਿਹਾਈ ਅਤੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।
- (ਹ) ਦਸ ਵਰਣਾਂ ਦੀ ਵਾਦਨ ਵਿਧੀ।
- (ਕ) ਉਪਰੋਕਤ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਾਇਨ/ਵਾਦਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।

ਨੋਟ : ਸਮੇਸਟਰ-II ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਸਮੇਸਟਰ-I ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਕੇਵਲ ਅੰਕ ਵੰਡ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵੱਖ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਤੇ 2 = 15 ਅੰਕ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਤੇ 5 = 10 ਅੰਕ

MUSIC - TABLA

Class-IX
Year-2011-2012
Semester-I

Time Theory : 2¹/₂ hrs.
Practical : 20 minute

Marks : 30
Marks : 40
C.C.E. Marks – 10
Total Marks : 80

THEORY STRUCTURE OF THE QUESTION PAPER

1. The question paper will comprise of Eighteen (14) questions in total.
2. All questions will be compulsory to attempt.
3. The question paper will consist of III parts.
Part I It will consist of Ten objective type questions. (i.e. 1 to 8) carrying one 1 mark each.
The answer of each question should not exceed more than one sentence.
8x1=8
Part II It will consist of 4 short answer type questions (i.e. 9 to 12) carrying three marks each. The answer of each question should be given in 10 to 15 lines.
4x3=12
Part III Will consist of two essay type questions (i.e. 13 to 14) with internal choice covering both part A and B of the syllabus. These question will carry 5 marks each.
5x2=10

STRUCTURE OF THE QUESTION PAPER

There should not be more than 9 students in a batch of practical Examination. The examiner will set the question paper in the spot while setting the question paper in practical, the examiner must consider the syllabus in theory and will follow the following instruction :

1. Demonstration/Performance of any one taal tehai and laggi out of the prescribed syllabus. The student can exercise the choice of the Taals. It will be for 6 minutes and shall carry 10 marks.
2. Demonstration of one taal tehai and laggi from the prescribed syllabus in the syllabus. The choice will be of examiner. It will be for 4 minutes and will carry 10 marks.
3. Performance of prescribed Taals by hand with kayada, palta and tehai. It will be for 4 minutes and will carry 10 marks.
4. Recognition of one Taal out of the prescribed syllabus. It will be for 2 minutes and will carry 5 marks.
5. Ability to play with Instrument and vocal. It will be for 6 minutes and shall carry 5 marks.

SYLLABUS

Theory

Part – I

1. Define and explain the following musical terms :
  - a. Sangeet, Laya, matra, Tal, Vibhag, Sam, Tali, Khadi, Laggi, Tehai, Padhant, Tekha.
  - b. Types of Laya. Vilambat, Madhya, Drut.
  - c. Gun and dhosh of Tabla Vadaq
  - d. Detail knowledge of Tabla.
  - e. Life sketch : Ustad Malang Khan.

Part-II

1. Introduction of Taalas Kaharva, Dadru, and Teen Tal according to syllabus.
2. Notion of Taals, Kaharvam, Dadra and Teen Tal according to syllabus.

PRACTICAL SEMESTER-I

1. To play Tadra Tal and Teental with Ekgun Dugun layakari.
2. To play Two-Two Laggis in Teen Tal and Tadra Tal.
3. To ability Tadara Tal and Teen Tal with Ekgun, Dugun.

SEMESTER-II

Time Theory : 3 hrs.
Practical : 20 minute

Marks : 40
Marks : 60
C.C.E. Marks – 20
Total Marks : 120

THEORY STRUCTURE OF THE QUESTION PAPER

1. The question paper will comprise of Eighteen (18) questions in total.
2. All questions will be compulsory to attempt.
3. The question paper will consist of III parts.
Part I It will consist of 10 objective type questions. (i.e. 1 to 10) carrying one 1 mark each.
The answer of each question should not exceed more than one sentence.
 $10 \times 1 = 10$
Part II It will consist of 6 short answer type questions (i.e. 11 to 16) carrying three marks each. The answer of each question should be given in 10 to 15 lines.
 $6 \times 3 = 18$
Part III It will consist of two essay type questions (i.e. 17 to 18) with internal choice covering both part A and B of the syllabus. These question will carry 6 marks each. $6 \times 2 = 12$

SEMESTER-II

SYLLABUS

Theory

Part – A

1. Define and explain the following musical terms and examples:
  - a. Varna of Tabla
  - b. Gun and dhosh of tabla vada.
  - c. Notation (Surlipi) of Vishnu Naryan Bhatkhanda.
  - d. Detail knowledge of tabla.
  - e. Life Sketch : Ustad Ayodha Prashad Pakhawaj

Part-II

1. According to taal of your syllabus to written notation of Laggis and Tehais.
2. In teental to write the notation of Kayada, Tehai and Tukra.

PRACTICAL

1. To play Kaharva Taal in Ikgun and dugun layakaris.
2. To play Kaharva taal with two-two Laggis and Tehais.
3. Ability to play Padhant in Kaharva taal in Ikgun and dugun layakaris.
4. Ability to play 10 varnas.
5. Ability to play taals with vocal / Instrumental.

Note : Structure of question paper for semester II will remain same as that of semester I except the the marks distribution will be different.

question I to II = 15 marks

question III to IV = 10 marks